

II.

N á v r h

Vyhláška

ze dne 2017

o ochraně zemědělské půdy před erozí

Ministerstvo životního prostředí stanoví podle § 22 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zákona č. 41/2015 Sb.:

§ 1

Předmět úpravy

Tato vyhláška stanoví půdy nevhodné pro změnu trvalého travního porostu na ornou půdu z hlediska jejich fyzikálních nebo biologických vlastností a jejich erozního ohrožení, způsob hodnocení erozního ohrožení zemědělské půdy (dále jen „erozní ohrožení“), přípustnou míru erozního ohrožení a opatření k jeho snížení.

§ 2

Pojmy

(1) Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) přípustnou mírou erozního ohrožení přípustná ztráta zemědělské půdy erozí vztažená k hloubce půdy, vyjádřená v tunách na 1 ha za 1 rok,
- b) výpočtem eroze elektronická aplikace umožňující zjištění míry erozního ohrožení zveřejněná Ministerstvem zemědělství způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- c) posuzovanou plochou plocha, z níž při hodnocení erozního ohrožení zemědělské půdy vychází orgán ochrany zemědělského půdního fondu a vlastník nebo jiná osoba, která je oprávněna zemědělskou půdu užívat.

(2) Jedná-li se o zemědělskou půdu evidovanou v evidenci využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů, posuzovanou plochou podle odstavce 1 písm. c) je díl půdního bloku¹⁾ nebo část dílu půdního bloku, jejíž hranice lze identifikovat v terénu, a je na ní pěstována jedna plodina v různém osevním sledu. Jedná-li se o zemědělskou půdu neevidovanou v evidenci využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů, posuzovanou plochou podle odstavce 1 písm. c) je souvislá plocha zemědělské půdy, jejíž hranice lze identifikovat v terénu, a je na ní pěstována jedna plodina v různém osevním sledu jedním vlastníkem nebo jednou osobou oprávněnou tuto plochu užívat.

§ 3

1) § 3a odst. 12 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění zákona č. 179/2014 Sb.

Půdy nevhodné pro změnu trvalého travního porostu na ornou půdu

Půdy nevhodné pro změnu trvalého travního porostu na ornou půdu jsou

- a) půdy nacházející se na plochách, kde hospodařením na orné půdě nelze docílit prostřednictvím přípustného ochranného vlivu vegetace a přípustnou účinností protierozních opatření míry erozního ohrožení nižší než přípustné; míra erozního ohrožení se pro zjištění půd nevhodných pro změnu trvalého travního porostu na ornou půdu zjistí pomocí výpočtu eroze podle § 5 odst. 1, přičemž orgán ochrany zemědělského půdního fondu vychází z termínů agrotechnických operací typických pro konkrétní zemědělskou výrobní oblast, které jsou uvedeny ve výpočtu eroze, nebo
- b) půdy mělké, tj. půdy charakterizované hloubkou půdního profilu do 30 cm.

§ 4

Přípustná míra erozního ohrožení

Přípustná míra erozního ohrožení je stanovena v příloze č. 1 k této vyhlášce.

§ 5

Způsob hodnocení erozního ohrožení

(1) Erozní ohrožení se hodnotí pomocí míry erozního ohrožení. Přípustná míra erozního ohrožení není dodržena, překročí-li hodnota součinu faktoru ochranného vlivu vegetace a faktoru účinnosti protierozních opatření hodnotu součinu přípustného ochranného vlivu vegetace a přípustné účinnosti protierozních opatření.

(2) Překročení přípustné míry erozního ohrožení se zjistí pomocí výpočtu eroze při zadání hodnot pro posuzovanou plochu do vzorce uvedeného v příloze č. 2.

(3) Orgán ochrany zemědělského půdního fondu při hodnocení erozního ohrožení vychází z faktoru ochranného vlivu vegetace a faktoru účinnosti protierozních opatření na posuzované ploše, které jsou ve výpočtu eroze stanoveny pro plodiny pěstované v osevním sledu; pro účely této vyhlášky se osevním sledem rozumí pořadí plodin pěstovaných na posuzované ploše za hodnocené období v závislosti na provedených agrotechnických operacích.

(4) Orgán ochrany zemědělského půdního fondu při hodnocení erozního ohrožení vychází z

- a) osevního sledu za období 5 let počítaného zpětně ode dne, v němž je erozní ohrožení hodnoceno; pokud není možné vycházet z pětiletého osevního sledu, vychází se z co možná nejdelšího osevního sledu kratšího pěti let, a
- b) veličin ve výpočtu eroze aktuálních v době zpracování osevního sledu.

(5) Hodnocení erozního ohrožení není možné provést pro období kratší než období potřebné pro vypěstování jedné zemědělské plodiny, přičemž obdobím potřebným pro vypěstování jedné zemědělské plodiny se rozumí období od přípravy půdy do podmítky nebo orby s výjimkou sadu, vinice, chmelnice, zeleniny, rychle rostoucích dřevin, trvalého travního

porostu a úhoru bez porostu, kde obdobím potřebným pro vypěstování jedné zemědělské plodiny se rozumí jeden kalendářní rok.

(6) Orgán ochrany zemědělského půdního fondu si při hodnocení erozního ohrožení zemědělské půdy erozí vyžádá od vlastníka nebo jiné osoby, která je oprávněna posuzovanou plochu užívat, předložení provedeného osevního sledu a použité agrotechniky na posuzované ploše. Nemá-li orgán ochrany zemědělského půdního fondu k dispozici tyto údaje, vychází při hodnocení erozního ohrožení z

- a) osevního sledu zjištěného v terénu,
- b) agrotechniky spočívající v setí nebo sázení plodiny do zorané půdy, přičemž sláma předplodiny byla sklizena, a
- c) veličin ve výpočtu eroze aktuálních v době výsevu nebo výsadby plodiny zjištěné v terénu na posuzované ploše.

§ 6

Opatření ke snížení erozního ohrožení

(1) Jako opatření ke snížení erozního ohrožení se stanoví

- a) organizační opatření, jimiž jsou
 1. optimální tvar a velikost posuzované plochy,
 2. vhodné umístění pěstovaných plodin, včetně ochranného zatravnění,
 3. pásové střídání plodin a
- b) agrotechnická opatření, jimiž jsou
 1. vrstevnicové obdělávání,
 2. ochranné obdělávání; za ochranné obdělávání se pro účely této vyhlášky rozumí setí do strniště, přímé setí do umrtveného drnu, vertikální zpracování půdy, páskové zpracování půdy nebo v případě trvalých kultur²⁾ zatravněné meziřadí, nebo
 3. hrázkování nebo důlkování.

(2) Účinnost zvoleného opatření ke snížení erozního ohrožení pro posuzovanou plochu ve vazbě na přípustnou míru erozního ohrožení se zjistí pomocí výpočtu eroze.

§ 7

Přechodné ustanovení

Ustanovení § 5 odst. 4 se ohledně období, z něhož vychází orgán ochrany zemědělského půdního fondu při hodnocení erozního ohrožení, použije i na dobu přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, je-li to pro vlastníka nebo jinou osobu, která je oprávněna posuzovanou plochu užívat, z hlediska dosažené míry erozního ohrožení příznivější.

2) § 3 odst. 1 písm. c) nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů.

§ 8

Účinnost

- (1) Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2018 s výjimkou
- a) tabulky 2 v příloze č. 1, která nabývá účinnosti dne 1. ledna 2022 a pozbývá účinnosti dnem 31. prosince 2025,
 - b) tabulky 3 v příloze č. 1, která nabývá účinnosti dne 1. ledna 2026 a pozbývá účinnosti dnem 31. prosince 2029 a
 - c) tabulky 4 v příloze č. 1, která nabývá účinnosti dne 1. ledna 2030.
- (2) Tabulka 1 v příloze č. 1 pozbývá účinnosti dne 31. prosince 2021.

Ministr:

Příloha č. 1 k vyhlášce č. .../2017 Sb.

Přípustná míra erozního ohrožení

Tabulka 1 (účinnost od 1. ledna 2018 do 31. prosince 2021)

Hloubka půdy ^{*)}	Přípustná míra erozního ohrožení (t.ha ⁻¹ .rok ⁻¹)
Mělká (< 30 cm)	4,0
Středně hluboká (30 – 60 cm) a hluboká (> 60 cm)	17,0

Tabulka 2 (účinnost od 1. ledna 2022 do 31. prosince 2025)

Hloubka půdy ^{*)}	Přípustná míra erozního ohrožení (t.ha ⁻¹ .rok ⁻¹)
Mělká (< 30 cm)	3,0
Středně hluboká (30 – 60 cm) a hluboká (> 60 cm)	12,0

Tabulka 3 (účinnosti od 1. ledna 2026 do 31. prosince 2029)

Hloubka půdy ^{*)}	Přípustná míra erozního ohrožení (t.ha ⁻¹ .rok ⁻¹)
Mělká (< 30 cm)	2,0
Středně hluboká (30 – 60 cm) a hluboká (> 60 cm)	9,0

Tabulka 4 (účinnost od 1. ledna 2030)

Hloubka půdy ^{*)}	Přípustná míra erozního ohrožení (t.ha ⁻¹ .rok ⁻¹)
Mělká (< 30 cm)	1,0
Středně hluboká (30 – 60 cm) a hluboká (> 60 cm)	5,0

Vysvětlivka:

*) Hloubka půdy je v systému BPEJ vyjádřena 5. číslicí sdruženého kódu BPEJ pro skeletovitost a hloubku půdy. Kódy 7, 8 a 9 jsou určeny pro BPEJ pozemků se sklonem > 12° a pro BPEJ půd mělkých a nevyvinutých (kambizemě, rankery, litozemě). Pro půdy s kódem 8 a 9 je hloubka půdy v garantované vrstvě ve výpočtu eroze nastavena jako mělká z principu předběžné opatrnosti.

Příloha č. 2 k vyhlášce č. .../2017 Sb.

Vzorec pro výpočet míry erozního ohrožení na posuzované ploše

$$C \cdot P > C_p \cdot P_p,$$

příčemž hodnota součinu $C_p \cdot P_p$ se vypočte pomocí vzorce

$$C_p \cdot P_p = G_p / (R \cdot K \cdot L \cdot S),$$

kde veličiny použité ve vzorcích jsou

- G_p = přípustná míra erozního ohrožení,
- R = faktor erozní účinnosti deště, vyjádřený v závislosti na kinetické energii a intenzitě erozně nebezpečných dešťů ($N \cdot ha^{-1}$),
- K = faktor erodovatelnosti půdy, vyjádřený v závislosti na textuře a struktuře ornice, obsahu organické hmoty a propustnosti půdního profilu ($t \cdot N^{-1}$),
- L = faktor délky svahu, vyjadřující vliv nepřerušené délky svahu na velikost ztráty půdy erozí (bezrozměrný – poměr smyvu ke smyvu na jednotkovém pozemku délky 22,13 m)
- S = faktor sklonu svahu vyjadřující vliv sklonu svahu na velikost ztráty půdy erozí (bezrozměrný – poměr smyvu ke smyvu na jednotkovém pozemku sklonu 9 %),
- C = faktor ochranného vlivu vegetace vyjádřený v závislosti na vývoji vegetace a použité agrotechnice (bezrozměrný – poměr smyvu ke smyvu na jednotkovém pozemku s trvalým úhorem),
- P = faktor účinnosti protierozních opatření, který představuje poměr smyvu ke smyvu na posuzované ploše obdělávané ve směru sklonu posuzované plochy,
- C_p = přípustný ochranný vliv vegetace,
- P_p = přípustná účinnost protierozních opatření,
- $C_p \cdot P_p$ = požadovaný ochranný vliv vegetace a protierozních opatření vzhledem k přípustné míře erozního ohrožení.

Hodnoty veličin použité ve vzorcích se pro posuzovanou plochu zjistí pomocí výpočtu eroze: <http://kalkulacka.vumop.cz>. Faktory (veličiny) K , L , S , C a P se stanovují nově ve výpočtu eroze každoročně, vždy k 1. lednu, faktor (veličina) R se stanovuje nově každý čtvrtý rok, vždy k 1. lednu.

Součin veličin C_p a P_p nabývá hodnot 0 až 1, přičemž

- pokud se na posuzované ploše nachází souvislá plocha větší než 2 ha s hodnotami $C_p \cdot P_p$ rovnými nebo menšími 0,1, přiřadí se posuzované ploše mediánová hodnota^{*)} souvislé plochy větší než 2 ha s hodnotami $C_p \cdot P_p$ rovnými nebo menšími 0,1, pokud by byla nižší než mediánová hodnota posuzované plochy,
- pokud se na posuzované ploše nachází souvislá plocha větší než 2 ha s hodnotami $C_p \cdot P_p$ většími než 0,1 a menšími než 0,4, přiřadí se posuzované ploše mediánová hodnota^{*)} souvislé plochy větší než 2 ha s hodnotami $C_p \cdot P_p$ většími než 0,1 a menšími než 0,4, pokud by byla nižší než mediánová hodnota^{*)} posuzované plochy.

Vysvětlivka:

*) Mediánová hodnota je zjistitelná pro posuzovanou plochu ve výpočtu eroze.